

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. vasario 16 d.
(OR. en)

6043/1/23
REV 1

MI 80
COMPET 77
IND 36

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Ilgalaikis konkurencingumas ir našumas. Vidaus rinka suėjus trisdešimtmečiui ir vėliau – Politiniai debatai

Delegacijoms priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės pranešimas politiniams debatams „Ilgalaikis konkurencingumas ir našumas. Vidaus rinka suėjus trisdešimtmečiui ir vėliau“.

Pirmininkaujančios valstybės narės pranešimas: „Ilgalaikis konkurencingumas ir našumas. Vidaus rinka suėjus trisdešimtmečiui ir vėliau“ (politiniai debatai Konkurencingumo taryboje, 2023 m. kovo 2 d.)

Europos stiprybė, atsparumas ir padėtis pasaulyje priklauso nuo mūsų ekonominių rezultatų ir mūsų ekonomikos konkurencingumo. Šiuo atžvilgiu ES įmonės ir pramonė gauna naudos iš to, kad veikia atviroje visą ES apimančioje rinkoje, kuriai būdinga veiksminga konkurencija, konkurencingos energijos kainos, stabili reglamentavimo aplinka, inovacijos ir galimybės gauti kapitalo, taip pat naudos iš sujungtumo su pasaulinėmis rinkomis. Bendroji rinka užtikrina ES įmonėms didelio masto vidaus rinką augti ir konkuruoti pasaulyje ir ji tai daro pastaruosius 30 metų.

Tačiau pastaraisiais metais Europos ekonomika susidūrė su reikšmingais iššūkiais. COVID-19, infliacija, aukštos energijos kainos ir neteisėta Rusijos invazija į Ukrainą drastiškai perkeitė tikrovę ES įmonėms. Padidėjusi geoekonominė konkurencija paplovė rinka grindžiamus principus pasauliniu lygmeniu. Europos Vadovų Taryba savo 2022 m. gruodžio 15 d. ir 2023 m. vasario 9–10 d. išvadose pabrėžė, kad reikia ES veiksmų. 2023 m. vasario 1 d. Komisija pristatė Žaliojo kurso pramonės planą poveikio klimatui neutralizavimo amžiui, kuriuo siekiama sukurti palankią aplinką ES gamybos pajėgumų mastui didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir produktų srityje; to reikia ES plataus užmojo klimato srities tikslams pasiekti.

Be to, kad Europa rodo kelią link poveikio klimatui neutralizavimo ir sprendžia trumpalaikius įmonių poreikius, ji privalo pasitikti ir ilgalaikius ekonominius iššūkius. 2022 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad ES turi konkrečiai spręsti Europos ir jos pasaulinių konkurentų atotrūkio ekonomikos augimo ir inovacijų srityje problemą, ir paprašė Komisijos pateikti konkurencingumo ir našumo didinimo strategiją. Ši išvada buvo pakartota vasario 9 d.; Europos Vadovų Taryba šį klausimą vėl svarstys 2023 m. kovo 23–24 d.

2023 m. kovo mėn. Komisija pristatys komunikatą „Bendrosios rinkos trisdešimtmetis“ ir pažymės 30-ąsias bendrosios rinkos metines. Kartu su 2023 m. metine bendrosios rinkos ataskaita ir bendrosios rinkos rezultatų suvestine komunikate bus nušviesta bendrosios rinkos svarba ir tolesni veiksmai siekiant padaryti ją stipresnę.

Tikimasi, kad šios iniciatyvos suteiks solidų pagrindą vesti ES keliu link didesnio konkurencingumo ir atsparesnės ekonomikos.

Europos ilgalaikio konkurencingumo modelis

Kad sugrįžtume į našumo ir augimo kelią, turime nustatyti ilgalaikį Europos konkurencingumo modelį – ryžtingą planą ES konkurencingumui stiprinti.

Bendrosios rinkos 30-ojo jubiliejaus šventimas yra natūralus atspirties taškas diskusijoms dėl tokio plano modalumų. Mums reikia, kad per ateinančius trisdešimt metų bendroji rinka ir toliau būtų stiprus darbo vietų kūrimo, verslumo, žaliosios pertvarkos ir tvaraus augimo variklis. Analizė rodo, kad visapusiškai veikianti bendroji rinka galėtų kasmet generuoti bendros ekonominės naudos, atitinkančios maždaug 12 proc. papildomo ES BVP. Negalime šios galimybės iššvaistyti.

Tačiau visapusiška Europos našumo ir konkurencingumo strategija yra platesnė. Ji turi apimti visas atitinkamas politikos sritis, nuo kurių priklauso įmonių našumas ir konkurencingumas pasaulinėje rinkoje. Natūralu, kad ji grindžiama kartinėmis mūsų ekonomikos modelio vertybėmis ir ypatumais – rinkos ekonomika, atvirumu, inovacijomis, tvarumu, sveikatos ir aplinkos apsauga bei verslui palankia aplinka. Be to, didėjant pasaulinei produktų ir paslaugų be iškastinio kuro paklausai, ilgalaikio konkurencingumo pagrindas bus su klimato kaita susijusi pertvarka ir prieiga prie įperkamos energijos be iškastinio kuro. ES jau pirmauja vykdant su klimato kaita susijusią pertvarką ir turi tai plėtoti, kad taptų žaliųjų technologijų rinkos lydere. Galiausiai tokie veiksniai, kaip šie, bus lemiami nustatant, kur įmonės vystys veiklą ir kur ateityje vyks ekonomikos augimas.

Toliau pateikiami keli siūlomi Europos ilgalaikio konkurencingumo modelio ramsčiai.

- *Mūsų rinkos ekonomikos principų laikymasis, įskaitant bendrosios rinkos gilinimą*

Toliau užtikrinti kaip įmanoma geresnes sąlygas patikimai ir atvirai ekonomikai, grindžiamai veiksminga konkurencija, privačiosiomis investicijomis, judėjimo laisve ir patvaria pramonės politika, kuri sudarytų galimybių žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai. Reikia stiprinti bendrosios rinkos *acquis* vykdymo užtikrinimą ir vengti susiskaidymo.

- *Strateginis atvirumas remiant pasaulinę laisvąją prekybą*

Pastangos didinti prekybos galimybes ir partnerystes yra pamatas našumui ir mūsų ekonomikos atsparumui didinti. Prekybos politika yra labai svarbi siekiant atverti naujas strategines rinkas ir užtikrinti prieigą prie ypatingos svarbos išteklių ištisai visose vertės grandinėse.

- *Geresnis reglamentavimas, skatinantis didesnę našumą*

Darni reglamentavimo sistema, pagrįsta aukštos kokybės poveikio vertinimais, konsultacijomis ir įvertčiais. Reikia spręsti bereikalingos reglamentavimo naštos problemą. Pirmininkės U. von der Leyen įsipareigojimas užtikrinti, kad visi pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų praeitų konkurencingumo patikrą ir būtų atsižvelgta į galimą neproporcingą poveikį MVĮ, yra šios problemos sprendinio dalis.

- *Inovacijos*

Inovacijos yra labai svarbus elementas didinant konkurencingumą, visų pirma technologijų ir produktų, reikalingų plataus užmojo Europos klimato srities tikslams pasiekti, srityje. Tarp svarbių ES inovacijų skatinimo veiksnių yra išlaidos moksliniams tyrimams ir plėtrai, dalijimosi mokslinių tyrimų rezultatais infrastruktūra ir intelektinės nuosavybės teisių apsauga.

– *Konkurencingas ir saugus energijos tiekimas*

Prieiga prie konkurencingos energijos ir elektros gamybos be iškastinio kuro yra labai svarbi siekiant sudaryti sąlygas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai bei tvariam konkurencingumui. Reikia elgtis atsargiai, kad nebūtų bereikalingo reglamentavimo siekiant minimizuoti riziką sumažinti kapitalo investicijas į patvarią energetikos sistemą.

Ministrų prašoma pasikeisti nuomonėmis toliau nurodytomis temomis, kurios bus aptartos 2023 m. kovo 2 d. COMPET taryboje:

1. Atsižvelgiant į numatomą ilgalaikio konkurencingumo strategiją ir komunikatą dėl bendrosios rinkos trisdešimtmečio, kokie, jūsų nuomone, yra pagrindiniai elementai bei veiksmai, kuriais ES turėtų gerinti savo konkurencingumą ir našumą ateinančiais dešimtmečiais?
2. Kokie elementai ir veiksmai yra labai svarbūs skatinant įmones diegti inovacijas ir investuoti ES?